

FYLKESMANNEN I AUST-AGDER

Miljøvernavdelingen

Hjemmeside: <http://fylkesmannen.no/AA> E-post: postmottak@fmaa.no

Endelig inspeksjonsrapport

Inspeksjonsrapport nummer: 5/2005

Saksnummer: 05/1641

Informasjon om kontrollert virksomhet:

Navn og besøksadresse: Statens Vegvesen, Harebakken	Virksomhetens org.nr.: 971032081
Navn og adresse byggeier: Statens Vegvesen, Serviceboks 723, 4808 Arendal	Virksomhetens telefon: 35581670
Navn på eventuell hovedentreprenør	Virksomhetens e-post: Knut.torstensen@vegvesen.no
Kommune/kommunenr.: Arendal/0906	Bransjenr. (NACE-kode): 75130

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten: (<i>navn og ansatt hvor</i>) Knut Torstensen, Jon Einar Myhren	Fra Fylkesmannen: Geir Wigdel, Veronica Skjævestad
Kontrollomfang: Produktforskrift § 3-1 og avfallsforskrift kap. 11	Inspeksjonsdato: 7/4-05

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Kartlegging/utskiftning av PCB-holdige kondensatorer i lysarmaturer (evt. hele lysarmaturer)
- Håndtering av kasserte PCB-holdige produkter (isolerglassruter / kondensatorer / lysarmaturer)

Resultater fra kontrollen

- Ingen avvik
- Kontrollen avdekket 3 avvik i forhold til regelverket.
- Det er gitt 1 anmerkninger.

Oppfølging etter kontrollen

- Ingen tilbakemelding
- Fylkesmannen ber virksomheten gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene når det gjelder avvikene. Normalt vil tiltaksplikten ligge hos den som er eier av bygget/anlegget. Fylkesmannen ber også virksomheten redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer knyttet til anmerkningene.
- Frist for skriftlig tilbakemelding er: 29.07.05

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å varsle tvangsmulkt. Informasjon om eventuell varsling av tvangsmulkt og definisjon av avvik og anmerkninger er gitt på side 2.

Arendal

09.05.05

Sted:

Dato:

Turid Hagelia Korshavn
rådgiver

Beredskaps-
avdelingen

Justis- og byggesaks-
avdelingen

Landbruks-
avdelingen

Miljøvern-
avdelingen

Sosial- og helse
avdelingen

Samordnings-
enheten

Utdannings- og familie-
avdelingen

Fylkeshuset, Serviceboks 606, 4809 ARENDAL

Telefon:

37 01 73 00

Telefaks:

37 01 76 10

Definisjoner og informasjon

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilbakemelding fra virksomheten innen den angitte dato, som godtgjør at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen kunne varsle tvangsmulkt. Varslet innebærer at Fylkesmannen vurderer å fatte vedtak om tvangsmulkt dersom det ikke er mottatt tilbakemelding om at avvik er lukket eller det foreligger en tidsplan for lukking. En eventuell tvangsmulkt vil være et nærmere fastsatt engangsbeløp eller kan løpe med et angitt beløp pr. dag etter en nærmere angitt frist. Vedtak om tvangsmulkt fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73 eller Produktkontrollovens § 13.

Behandling av PCB-holdige produkter og PCB holdig avfall

PCB – polyklorerte bifenylar – er en gruppe kjemiske stoffer med store helse- og miljøskadelige effekter som lagres i fettvev og oppkonsentreres i næringskjeden. PCB ble forbudt å bruke i Norge i 1979. Likevel finnes PCB i en rekke ulike produkter og bygningsdeler som ennå er i bruk. De viktigste produktene med PCB i dag er:

- kondensatorer i lysarmaturer
- bygningsartikler som isolerglass, fugemasse, murpuss/avrettingsmasse og maling
- olje i kraftkondensatorer
- transformatorer og strømgjennomføringer.

Miljøvernmyndighetene har laget en handlingsplan for å redusere nye tilførsler av PCB. Planen innebærer både utfasing og opprydding av PCB i produkter, avfall, forurenset grunn og sedimenter.

Kontrollaksjon PCB 2005 er en del av denne handlingsplanen. Kontrollaksjonen skal bidra til å forebygge at kasserte PCB-produkter havner på avveie, og at PCB-kondensatorer i lysarmaturer fases ut i tråd med regelverket.

Produktforskriften fastsetter krav til produkter som inneholder PCB i § 3-1. Kravene innebærer bl.a. forbud mot å importere, eksportere, omsette, ta i bruk og gjenbruke faste bearbeidede produkter med PCB. Det er også forbud vedrørende bruk av visse typer produkter (kondensatorer i innendørs lysrørarmaturer produsert fra 1965 – 79 eller innendørs og utendørs dampplampearmaturer produsert fra 1960 – 79). Endring vedtatt 1. desember 2004 om utfasing av PCB-kondensatorer innebærer at utfasing kan utsettes inntil 1.1.2008, dersom den ansvarlige kan dokumentere at spesifiserte vilkår i forskriften § 3-1 pr 31.12.2004 var oppfylt: kartlagt utfasingspliktige kondensatorer, utarbeidet tidfestet utfasingsplan, dokumentert budsjettdekning/økonomisk garanti, avfallsplan foreligger).

I isolerglassruter produsert i perioden 1965-1975 er det PCB i forseglingslimet rundt glasset. PCB-holdige isolerglassruter som er i bruk er lovlige, men det er forbudt å gjenbruke eller omsette PCB-holdige isolerglassruter som skiftes ut. Slike ruter må håndteres som farlig avfall.

PCB er farlig avfall

Dersom et bygg skal pusses opp eller rives, må man forsikre seg om at avfall med PCB blir tatt forsvarlig hånd om. Det må fremgå av merking eller på annen måte at avfallet inneholder PCB. PCB-holdig avfall med innhold av PCB på 50 mg/kg eller mer, skal håndteres som farlig avfall og må leveres til godkjent avfallsmottak som sørger for å viderehåndtere det frem til sluttbehandling på en forsvarlig måte, jf. avfallsforskriften kap. 11.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik som resultat av Fylkesmannens kontroll:

Avvik: Virksomheten oppfyller ikke regelverket vedrørende utfasing av PCB-holdige kondensatorer i lysarmaturer

Avvik fra: *Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften). § 3-1*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor

- a) Virksomheten har ikke kartlagt utfasingspliktige pcb-kondensatorer i lysarmaturer
- b) Virksomheten har ikke utarbeidet en tidsfestet utfasingsplan
- c) Virksomheten har ikke en avfallsplan knyttet til utfasingen
- d). Annet

Kommentarer:

Vegvesenet har kartlagt sine bygg for PCB-holdige kondensatorer. Kartleggingen har ikke vært god nok, og Vegvesenet har nå engasjert et annet elektrikerfirma (Elektro 4) med god kompetanse på PCB for å gjennomfører en ny kartlegging. Dersom kartleggingen avdekker PCB-holdige lysarmaturer skal det utarbeides en tidsfestet utfasingsplan. Det gjøres oppmerksom på at det ihht produktforskriften § 3-1 skal være en dokumentert budsjettdekning eller økonomisk garanti for gjennomføring av utfasingsplanen.

Det skal foreligge en avfallsplan knyttet til utfasingen av PCB-holdig lysarmatur. Det må gå fram av planen hvordan PCB-kondensatorer i lysarmaturer skal håndteres i alle ledd fra demontering til levering, jfr, Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kap.11 om farlig avfall

Se for øvrig avvik for manglene skriftlige rutiner knyttet til håndtering av PCB-holdige produkter/avfall nedenfor.

Avvik: Andre

Grunnlag for avvikene er avkrysset nedenfor

- A) Virksomheten kjenner ikke til sine plikter for håndtering av PCB-holdige produkter/avfall

Avvik fra: *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd, pkt. 1 (internkontrollforskriften)*

Kommentarer:

I henhold til internkontrollforskriften § 5 annet ledd, pkt. 1 skal virksomheten sørge for å kjenne til de lover og forskrifter i helse-, miljø-, og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten. Statens Vegvesen kjenner til produktforskriften § 3-1 om forbud mot bruk av lysarmatur med PCB holdige kondensatorer etter 01.01.05, men kjenner ikke avfallsforskriftens kap. 11 om farlig avfall.

- B) Virksomheten mangler skriftlige rutiner knyttet til håndtering av PCB-holdige produkter/avfall

Avvik fra: *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, annet ledd, pkt. 7 (internkontrollforskriften)*

Kommentarer:

Det må foreligge skriftelige rutiner for håndtering av farlig avfall. Rutinene må sikre at PCB-holdige kondensatorer og PCB-holdige isolerglassruter angis og behandles som farlig avfall. Se for øvrig avfallsforskriftens kap. 11 om farlig avfall.

Anmerkninger:

Det foreligger ingen oversikt over antall PCB-holdige isolerglassruter i bygget. Fylkesmannen vil tilrå at virksomheten skaffer seg oversikt over PCB-holdige isolerglassruter.

Andre kommentarer/utdypninger:

Fylkesmannen har etter inspeksjonen ved virksomheten fått informasjon fra SFT om at byggeier, ihht avfallsforskriftens § 11-12, skal kunne dokumentere med deklarasjonsskjema at PCB-holdige kondensatorer og isolerglassruter med PCB blir levert som farlig avfall til godkjent mottak. Dette kravet gjelder selv om arbeidet med å fjerne/levere det farlig avfallet er satt bort til entrepenører, glassmestere eller andre.

Dette innebærer at virksomheten må sørge for at deklarasjonsskjema fylles ut og oppbevares. Ved kontroll av leveringsplikten vil tilsynsmyndigheten forvente at virksomheten kan fremlegge dokumentasjon på at plikten er overholdt, jf. forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).

Det er ikke krav om deklarasjonsskjema ved levering av lysarmaturer med PCB-holdige kondensatorer som EE-avfall. Fylkesmannen vil tilrå at virksomheten sikrer seg kvittering ved levering av PCB-holdig avfall som EE-avfall som bevis på at avfallet er avhendet på en forsvarlig måte. Forslag til skjema som kan benyttes ligger på www.pcb.no.